

ZARJA

Posamezna številka 6 vinarjev.

Zarja izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob polu enajstih dopoldne. — Naročnina z dostavljanjem na dom ali po pošti K 1.50. Posamezna številka 6 v. Letna naročnina K 18.—, polletna K 9.—, četrtletna K 4.50. — Za inozemstvo K 30.—. — Naslov: Upravništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 6, II. nadst. Uradne ure za stranke od 11.—12. dopoldan in od 6.—7. zvečer.

Uredništvo v Ljubljani sprejema vse uredniške rokopise, ki jih ne vrača. — Upravništvo sprejema naročnino in inserate. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Cena inseratov: Enostopna petstvestica 20 vin., pogojni prostor 25 vin., poslana in razglasi 30 vin. — Naslov: Uredništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6. II., uradne ure za stranke od 9.—12. dop. in od 1/26.—1/27. zv. — Reklamacije poštne proste.

Štev. 11.

V Ljubljani, v soboto dne 17. junija 1911.

Leto I.

Bienert po volitvah.

Famozna Bienertova vlada je razpustila državni zbor, ker ni šlo na noben način več naprej in se ni dal položaj rešiti drugače. kakor da odstopi vlada, ali pa da odločijo volilci. Bienert ni hotel demisionirati, ker ne bi bil mogel ponoviti svoje božične komedije; dvakrat zaporedoma se ne more na vidno odstopiti, resen odstop bi mu pa prizadejal prehude bolečine. Torej je rajši razpustil parlament in razpisal nove volitve.

To se zgodi vsi tudi v drugih državah. Na Angleškem so imeli lani kar v enem letu dvakrat volitve. Ali če angleška vlada razpusti parlament, tedaj res apelira na volilce. Ministri hodijo na shode in sestanke, agitirajo, razvijajo svoj program, razlagajo svoje namene, prepričujejo volilce. Baronu Bienertu se to zdi najbrže izpod njegove časti; povrh tega pa je tudi prekomoden za tako delo. Po razpustu je objavil v dunajskem uradnem listu znano izjavo, katero mu je sestavil kakšen sekcijski načelnik, pozivljajoč meščanske stranke, naj se združijo proti socialnim demokratom, potem je navil slavni § 14. in si z njim dovolil, kar se mu je zdelo potrebno za vladanje, volitve pa je lepo prepustil strankam.

Baron Bienert ni imel posebne sreče s svojo parolo. Ravno tam, kjer je najbolj želel, mu je splaval kompromis po vodi. Združili so se pač mladočeti z narodnimi socialci, katerim je pristopilo še par drugih kričarjev in ta kompromis je bil z vsem povdorkom naperjen proti socialnim demokratom. Ali vsaj takrat je bila ta združitev le deloma zanimiva za Bienerta, zekaj takrat je moral tudi Kramarjeve in Klofačeve čete smatrati za opzicijo. Njemu pa je šlo za to, da si okrepča vladno večino in to je moral iskati pred vsem pri Nemcih, na katere se je bil ves čas v prvi vrsti opiral. Priporočal je torej nemško-meščanski kompromis, to se pravi kompromis nemških nacionalcev oziroma naprednjakov s krščanskimi socialci.

Glavarji bi bili zelo rdi ustregli Bienertu. Razpoloženje za svobodomiselnost-klerikalno zvezo je bilo jako veliko pri voditeljih in posvetovanj so se pričela prav rano. Toda kmalu jih je bil konec, ker so se imed volilcev oglasili jako odločni protesti. Opuštili so torej kompromis, ali objubil so si, da si bodo pomagali pri ožjih volitvah.

Baron Bienert je šel spat, pa je prepuštil boj svojim pretorijancem. Menda je smatral svoj članek v „Wiener Abendpost“ za veliko delo. Namesto javne agitacije, namesto možatega boja za svoj obsanek je izročil svojo usodo vladnim strankam in pa tajnim silam, ki so imele prevzeti vlogi božje previdnosti. Proti socialnim demokratom niso nastopale samo nasprotne stranke, ampak tudi znani „merodajni faktorji“, ki imajo velik del volilne sreče v svojih rokah. „Gališke volitve“ niso bile le to samo na Gališkem, temveč tudi v mnogih krajih, ki so zelo oddaljeni od Galičije. Ko se snide parlament, se razkrije v njem sistem avstrijskega volilnega terorizma, da bo ostrmel svet vprito Bienertove pravilnosti in nepristranosti. Zakaj nihče ne bi verjel, da se morejo n. pr. na Češkem leta 1911. voditi volitve tako, kakor so se v resnici vodile. Tudi o praktikah v nekaterih štajerskih okrajih, v Trstu, v Istri itd. se bo še govorilo. „Čistost“ avstrijskih volitev se bo tedaj pokazala v pravični luči.

Toda vse to Bienertu doslej ni prineslo zaželenega uspeha. Nemško nacionalne stranke niso napram letu 1907. še nič pridobile, krščanski socialci pa so doživeli poraz, katerega še sami v svojih časopisih ne morejo ne utajiti, ne ozaljšati.

Ali pa popravijo ožje volitve Bienertov položaj? On želi to od sra. Ko je slišal, kako strašno so bili tepeni njegovi ljubljani Gesmaniti, je poklical svobodomiselnost in krščansko socialne generale k sebi in jim začel z milimi tožbami topovedovati, da je vendar socialna demokracija glavna sovražnica in da vse skupaj nič ne pomaga, če ne bo ta poražena. To pa bi šlo le tedaj, če bi svobodomiselnost in klerikalci pozabili na svoja politična načela in na svoje svetovne nazore, pa se vsaj za ožje volitve združili proti socialnim demokratom.

Liberalni komandanti so zmajevali z glavami, zakaj stvar je bila le nekam čudna. Ali nazadnje so svojemu voditelju objubili, da store, kar bo mogoče. Izdali so res parolo, da naj se vzajemno podpirajo. Toda koliko velja to priporočilo, se pokaže še le v tork. Doslej se je kompromisno geslo ne le hladno, ampak naravnost nejevoljno, uporno sprejelo. Na Dunaju, kjer gre za življenje in smrt krščanske socialne stranke, se volilci puntajo, časopisi kakor „Neues Wiener Tagblatt“, „Neue Freie Presse“ pa kar pravijo, da ne pojde, kakor si žele generali. V planinskih deželah ni veliko boljše. Graška „Tagespost“ pravi, da hodijo voditelji po napačnih potih in da je kompromisni sklep kratkomočno nerazumljiv. V rešitev krščanskih socialcev je torej skoraj nemogoče verjeti.

Kaj torej namerava gospod Bienert? Tudi če pride res nekoliko manj socialnih demokratov v parlament kakor zadnjič, je njegova večina tako ramponirana, da ne bo niti materialno niti moralno mogoče govoriti o Bienertovi zmagi. Na vsak način pa bo imela socialna demokracija še toliko moči, da bo napravila Bienertu marsikatero grenko uro, če pride njegov finančni minister z novimi davčnimi predlogi in če bodo kapitalistični priganjači trobili v boj proti delavskim pravicam.

Da bi še enkrat razpustil državni zbor, si bo baron Bienert premislil. Demisionirel mož ne bi rad. Njegovo zadnje upanje utegnejo biti še slovenski klerikalci. Na to mešetarstvo moramo biti pripravljeni. Če se pa to izvede, bo položaj za nas popolnoma jasen.

Boji za francosko starostno zavarovanje.

Razprava o francoskem starostnem zavarovanju postaja od dne do dne živahnjša. Ta zakon, ki je sam na sebi zelo klavrn in ki ga ga je ljudski humor krstil za „zavarovanje mrličev“, deluje kakor smodnik v francoskem delavskem gibanju. Strankarsko vodstvo se je v tem vprašanju razcepilo na dvoje in poslanski klub je sledil temu vzgledu.

Ves spor se suče okrog dveh predlogov. Poslanec Guesde (izg. Ged) zahteva, da se pokrijejo stroški starostnega zavarovanja z obdačenjem dohodkov, presegaajočih letnih sto tisoč frankov. Poslanec Vaillant (izgovori Vejan) zahteva, da se zniža starostna meja, da se raztegne zavarovanje tudi na onemoglost, bolezen in brezposelnost in da se od prispevanja oproste vsi zavarovanci, ki zaslužijo manj kot 350 frankov v letu. Prvi predlog je podpisalo 28, drugi predlog pa 27 socialističnih poslancev.

Kdor trezno oba predloga premotri, takoj opazi, da se drug drugega dopolnjujeta in da so poslanci mirne duše ne da bi si mogli očitati nedoslednost.

Če stojimo socialni demokratje na stališču, da je družba zavezana skrbeti za stare in onemogle delavce, nas to ne more in ne sme ovirati, da sprejmemo tudi zahteve minimalnega programa, ki jih obsega Vaillantov predlog.

Delavci sodrugi! Spominjajte se volilnega in tiskovnega sklada!

NOVICE.

* **Volilni humor.** Neki kandidat je prejel to-le pismo: Cenjeni gospod doktor, volilec sem, voliti hočem, pa ne vem koga. Dejali bodete, da naj čitam časopise, pa kako naj jih čitam, ko tako slabo vidim. Na shode ne morem, ker delam pozno v noč in se vracam domov šele ob 10. uri. Zato vas prosim, da pridite po deseti uri k meni in da mi govorite svoj kandidatski govor. Ako mi bo Vaš govor všeč, bom za Vas glasoval. Zeni bom naročil, da skuha čaja; rum imam dober, sem

ga doma sam napravil. Če pridite, si drug drugemu razloživa misli, in tako nama poteče čas. S spoštovanjem Vaš Ciril Pišveje.

* **Nemški nacionalci in krščanski socialci** so že bili pri Bienertu. Izid volitev je ministrskega predsednika silno poparil, ker je tudi njegovo stališče omajano, če mu „ne pomagajo ožje volitve. Zato je takoj povabil voditelje nemških svobodomiselnost in krščanskih socialcev k sebi in jim začel na dušo pihati, naj se vendar pri ožjih volitvah za božjo voljo združijo proti socialnim demokratom. Nekaj časa so planinski liberalci skomizgavali, nazadnje pa so vendar junaki postali figovci in nemški „Nationalverband“ je izdal geslo, da naj njegovi volilci povsod pomagajo krščanskim socialcem proti socialnim demokratom. Povsod ta parola seveda ne bo držala. Na Dunaju so se ji že uprli. Ondotni centralni volilni komite nemških svobodomiselnost je izdal parolo, da se gre povsod proti krščanskim socialcem in najbrže bo pri ožjih volitvah na Dunaju večina krščanskih socialcev izginila s površja.

* **Dopusti ob žetvi c. kr. deželne brambe** leta 1911 so se določili sledeče: Deželno brambovski polki št. 3, 4, in 27 od 29. junija do 19. julija, deželno brambovski polk št. 26 od 3. do 23. junija.

* **Orožne vaje srednješolskih učiteljev.** Srednješolski učitelji častniki in častniški aspiranti bodo v bodoče pozvani k orožnim vavam zgolj ob šolskih počitnicah. Tisti, ki bi radi napravili orožne vaje ob končnih vajah (od srede avgusta do srede septembra), jih bodo delali zgolj, če se za to pismeno zavzame šolsko ravnatelstvo.

* **„Ville de Bruxelles“ na begu.** Belgijski zrakoplov „Vil de Brissel“ je nastopil v ponedeljek neprostoovoljno potovanje. Utrgale so se vrvi in balon je izginil v višave. K sreči je moštvo še pravočasno zapustilo zrakoplov. Vojski so hoteli spraviti balon v zavetje, kar nastane močan veter in premetava zrakoplov nekaj časa semintja. Da si moštvo otme življenje, je izpustilo balon, ki je jadno odplul v višave; pozno po noči je padel na zemljo 40 kilometrov od Bruslja v bližini Löwena.

* **Abdul Hamid na Ogrskem.** Iz Velikega Varadina poročajo, da je pooblaščenec turške vlade iskal in našel v szathmarski stolici trajno bivališče za odstavljene sultana Abdula Hamida. Kupil je tamkaj grad, kjer bo Abdul Hamid živel kot izgnanec, ne da bi bil interniran.

* **Razbojniška romantika.** Ugrabitev nemškega inženirja Richterja v Olimpu obrača splošno pozornost na romantično življenje razbojnikov v grških gorah; s svojo smelostjo in drznostjo so dosegli grški roparji „svetovno

MAKSIM GORKIJ:

Mati.

Socialen roman v dveh delih.

— Dobro si pogodil, Pavluša! — je dejala. — Pošteni ljudje so to . . . Malorus je zelo ljubezniv, in gospodična . . . Ah, kako je pametna! Kaj pa je ona?

— Učiteljica! — ji je kratko odgovoril Pavel sprehajaje se po izbi semintja.

— A! Pa siromašna je . . . Tako slabo oblečena . . . Oh, kako slabo! Ali se bo močno prehladila! Kje pa bivajo njeni starši?

— V Moskvi! — je dejal Pavel in vstopivši se pred mater jer resno in tiho dostavil:

— Glej, oče njen je — bogat trgovec z železom in ima mnogo hiš. Ker je stopila na to pot, jo je — zapodil . . . Vzgojena je bila na toplem, vse ji je bilo na razpolago, po čemer se ji je zahotelo . . . A sedaj pojde po noči sedem vrst*) sama . . .

Ta povest jo je prevzela. Sredi izbe je stala, začudeno pregibala obrvi in molče gledala svojega sina. Potem je potihoma vprašala:

— Ali gre v mesto?

— V mesto.

— Eh! in . . . se nič ne boji?

— Ampak čemu? Lehko bi tukaj prenočila . . . Ležala bi pri meni!

— Neudobno! Lehko jo jutri zjutraj vidijo tukaj, a tega ni treba ne nam, ne njej.

Mati je zamišljeno pogledala skozi okno in tiho vprašala:

— Ne razumem, Paša, kaj je opasnega in prepovedanega v tem? Saj ni nič slabega, kaj?

Sama ni bila trdno uverjena, zato je hotela, da si ji sin potrdi. Mirno ji je pogledal v oči in s trdnim glasom dejal:

— Nič slabega ni in ne bo. In vendar grozi nam vsem — ječa. To si zapomni . . .

Njene roke so zatrepetale; z upadlim glasom je dejala:

— Ampak morda Bog da . . . da se še vse gladko izteče? . . .

— Ne! — je prijazno, ampak odločno odgovoril sin. — Kaj bi te varal. Ne izteče se dobro, ne.

In nasmehnil se je.

— Pejdi leč, utrujena si. Lehko noč!

Sama je ostala, stopila k oknu, obstala in gledala na cesto. Pri oknu je bilo hladno in motno. Vzdrnil se je veter in pometal sneg s streh malih zaspanih koč; zaganjal se je ob zid, nekaj šepetal in gnal po cesti bele oblake suhih snežink . . .

— Jezus, usmili se nas! — je tiho zasepetala mati.

Iz srca so ji vrele zmešom nove solze in kakor nočni metulj je slepo in žalostno trepetalo v njej pričakovanje gorja, o katerem je sin tako mirno in uverjeno govoril. Pred njenimi očmi se je razprostirala široka snežena

planjava. Hladno in tenko cvileč je plesal po njej kosmat, bel vetr. Sredi planjave korači šibka, temna postava dekleta. Veter se ji zapleta med noge, privzdiguje ji krilo in ji trosi ostre snežinke v obraz. Težka je hoja, nožice se globoko vdirajo v sneg. Hladno je in neprijazno. Dekle se sklanja naprej, — podobna je bilki sredi motne ravnine v boju z jesenskim vetrom. Na desno, na močvirju stoji kakor temna stena gozd, tam trepetečo in tožno šume tenke, gole breze in jelše. Iz daljave pomežikujejo luči iz mesta.

— Moj bog — umili se! — je zopet zasepetala mati, in zatrepetala od hlada in od strahu . . .

VII.

Dnevi so polzeli drug za drugim, kakor jagode na rožnem vencu, in se zlagali v tedne, mesece. Ob sobotah so prihajali k Pavlu prijatelji, in vsak sestanek je bil kakor klin na dolgi, položni lestevici, ki je vodila nekam v daljavo in počasi dvigala ljudi, — njen konec ni bil viden.

Pojavljali so se zmerom novi ljudje. Tesno in dušeče je postajalo v mali izbi pri Vlasovih. Nataša je prihajala, vsa prezeblja in utrujena, ampak neizmerno vesela in živa. Mati ji je spletla nogavice in jih sama nateknila na nožice. Nataša se je izprva smejala, potem pa je obmolnila, zamislila in tiho dejala:

— Moja pestunja . . . je bila tudi čudovito dobra! Kako čudno, Pelageja Nilovna, — delavsko ljudstvo živi trdo, žalostno življenje,

in vendar je v njem več srca in več dobrote kot — pri teh!

Z roko je zamahnila nekam v daljavo.

— Glejte sebe! — je dejala Vlasova. — Pustili ste starše in vse . . . — Ne da bi dokončala načeto misel, je vzdihnila in obmolnila; gledala je Nataši v lice in čutila je hvaležnost do nje. Na tleh je sedela pred njo, dekleta pa je sklonilo glavo in se zamišljeno smehljalo.

— Starše sem pustila? — je ponovila. Kaj je to! Oče moje je glup in sirov . . . brat je enak . . . in pa pijanec. Starejša sestra — nesrečna, revna stvar, se je omožila s človekom, ki je bil mnogo starij od nje . . . Zelo bogat, dolgočasen in lakomen . . . Ampak za mamo — zanjo mi je žal! Preprosta je, kakor vi . . . drobna kakor miška . . . prav tako urna in plašna . . . Kako rada bi jo časih videla . . . svojo mamo!

— Revica! — je dejala mati in žalostno zmajala z glavo.

Dekle je hitro vzravnilo glavo in iztegnila roko, kakor da bi pahnila nekaj od sebe.

— O ne! Časih čutim tako radost, tako srečo!

Lice ji je pobledelo, in plave oči so ji jarko zažarele. Položivši svojo roko materi na rame ji je z globokim glasem, prav iz srca natiho in prepričevalno dejala:

(Dalje.)

*) Vrsta je dober kilometer.

slavo". Najznamenitejši med grškimi razbojniki je bil Athanas, junak mnogostavilnih razbojniških povesli, za mladino. Odvedel je berlinskega veletrga Izraela, za katerega je prejel ogromno odkupnino. Primerjati se more po smelosti temu razbojniku le še Kapadajkos, ki je bil leta 1874 strahota grškega pogorja. Po poklicu je bil zdravnik; na razbojniško pot ga je pognal umor, ki ga je nekdo izvršil nad njegovo nevesto, ne da bi ga oblastnjije preganjale. Krvavo se je maščeval nad zločincem in ubežal v gore, kjer je postal poglavar razbojniške čete. Strah vseh bogatih ljudi in zlasti uradništva, je bil prijatelj vseh revnih in zatiranih, ki so ga slavili kot narodnega junaka. V osemdesetih in začetku devetdesetih se je kot razbojnik zelo proslavil lepi poročnik Vujikov, o katerem se danes poje narodne pesmi; ta je užival zlasti med ženskami velike simpatije. — Olastnije vedo prav natančno za razbojnika, vendar ne ukrenejo drugega, kot da najemajo razbojnika za vođnike tujcev go gorah. Tako so tuji potniki vsaj deloma varni pred razbojniškimi napadi.

* **Najmodernejši samomor** je v poslednjem času postal samomor s pretiranim kajenjem. Ta samomor se izvrši tako, da samomorilec neprenehoma kadi. Najuspešnejše orožje so viržinke z l. 1910. Ampak tudi s cigaretami se človek lahko ugonobi, kar je nedavno dokazal danski trgovec v Kodanju, ki je pokadil vsak dan po 300 cigaret. V 27 mesecih jih je popušil skoro 200.000 in srečno umrl. — Z viržinkami si je nedavno tega končal življenje zadolžen budimpeštanski aristokrat. Odločil se je za samomor in pokadil jih je — 17.000. Po desetih mesecih jih je — nehal kaditi.

* **Kubelikove gosli.** Slavni češki virtuozi Kubelik, ki sedaj gostuje po vseh večjih mestih na Angleskem, igra na koncertih na gosli, za katere je dal pred par leti lepo vsotico 120.000 kron in katere je slavni profesor Joachim proglasil za najboljši instrument svoje vrste. Instrument je znan pod imenom „cesarske gosli“. Stare so že skoraj 200 let in nad 100 let že ni nihče javno nanje igral, pa so vendar še kakor nove in bi šele včeraj prišle iz rok slavnega kromonskega izdelovalca gosli Antonia Stradivarija. Kubelik pravi, da bi jih sedaj ne prodal tudi za dvojno ceno. Le ene gosli so še, ki bi se morebiti mogle meriti s Kubelikovimi in te so gosli, ki jih je Paganini zapustil mestu Genovi in za katere so že ponujali 220.000 kron. Tega instrumenta, ki je še danes shranjen na magistratu v Genovi, pa ni izdelal Stradivari, ampak Guarneri.

* **Skrivnostna Američanka.** Eden najslavnejših pariških zdravnikov za živčne bolezni, dr. Le Monant des Chesnais, zdravi sedaj neko mlado Američanko, ki ne ve ničesar pozitivnega povedati o svojem imenu, pokoljenju in svojih doživljajih. Zdravnik je mnenja, da je deklica v takem duševnem stanju, da ne more razločevati tega, kar je doživela od tega, kar je brala. Večkrat namreč pripoveduje o dolgih potovanjih ter navaja imena mest in celo posameznih cest. Starši ali njeni sorodniki se doslej še niso zglasili.

* **Strašna tragedija.** Kmet Ivan Vlad iz Bileke se je vračal te dni iz semnja domov, kjer je izkupil za par volitev 500 K. Denar je izročil svojemu malemu sinu, ki ga je spremljal. Na cesti ju napade mož, ki s sekuro razkolje staremu Vladu čepinjo; sin mu je utekel. Ves upehan dospe deček v hišo, kjer ga sprejme stara žena in ga pelje v sobo, v kateri je spal njen sin. Kmalu čuje v sosednji sobi pogovor in na svojo grozo spozna glas očetovega morileca, ki pripoveduje svoji ženi, da pri starem ni našel denarja in da ga ima najbrž sin. Ves v strahu se splazi skozi okno, da gre po orožnike. Žena je povedala možu, da je Vladov sin v sosednji sobi. Mož vzame vrh, se bliža v temi peči, na kateri je spal mladi Vlad in zadavi dečka, ki je ležal na prostoru, ki mu ga je opisala žena. Ko mož ni v njegovih žepih našel denarja, položi truplo v peč. Med tem pride mladi Vlad v spremstvu žandarmov; neznošen duh je prihajal iz peči, v kateri se je truplo žgalo. Sedaj šele je spoznal kmet Sturm, da je v temi zadaval — lastnega sina. Morilca in njegovo ženo so odvedli v zapore.

* **Dražji tobak — samo za avstrijsko ljudstvo.** V „Münchener Neueste Nachrichten“ od 9. junija 1911 je v predvečernem listu na str. 12 naslednji in-serat: „Kadilcem dobrih smotk potrežemo s ceninimi in dobrih kubami, portorikami, viržinkami vseh vrst; trabuke, britanike prodajamo za 50 odstotkov ceneje kot avstrijska tobačna režija. Tovarna za smotke Harzer in sinovi, Deutsch-Neudorf (Saško).“ — Kako je to mogoče? ... Pri nas se smotke zmerom bolj draže in v inozemstvu so mnogo cenejše. Kakšno sleparstvo tiči za tem? Kako more nemška trditi, ki mora plačati visoko carino, za 50 odstotkov cenejše oddajati tobačne izdelke kot avstrijska tobačna režija? Ali prodaja tobačna režija svoje izdelke tujim trgovcem za slepo ceno? Vse diši po nesolidnem ravnanju tobačne režije.

* **Družabni red po „božji volji“.** Nedavno je izšla statistika, ki kaže, da je leta 1910 na Angleskem umrlo 119 ljudi od gladi. 54 v Londonu. Na drugi strani pa je po izjavi ministra Lord-Džordža na Angleskem 10.800 oseb, ki imajo nad 120.000 kron letnih dohodkov. Dvajset angleških trgovcev ima nad en milijon kron letnih dohodkov in še veliko več imajo vojvode in lordi. Anglija je, kakor znano, zelo pobožna dežela: praznik se natančno posvečuje, ampak glad krščanskega bližnjaka je sitemu normalnemu kristjanu deseta briga. Svoje krščanstvo ima, ki se kaj lepo sklada z malikovanjem mamona; ni jim do tega, da bi po svetopisemskem receptu z dobrimi deli si prislužili nebesko kraljestvo. Bogatini žvižgajo na nebesa onkraj groba in imajo raje nebesa na zemlji. V tem naj bi jih tudi siromaki posnemali in naj bi po-lagali večjo važnost na zemeljske dobrote, kot da se tolažijo z dvomljivim plačilom onkraj groba. Boljše: drži ga, kot lovi ga!

DOMAČE VESTI.

Ljubljana in Kranjsko.

— **Sodrugji volilci!** Zaradi ožjih volitev se ne dajte begati ne od klerikalnih ne od liberalnih agitatorjev in ne od listov teh strank. Sejati hočemo med vami nezaupanje in razdor. Vsekako pa bo naša stranka podpirala pri teh ožjih volitvah opozicijske in napredne kandidate. Podrobno označimo svoje stališče v pondeljki številki.

— **Ljubljanska občinska avtonomija v rokah barona Schwarza.** Deželna vlada je — kakor smo že poročali — odbila rekurz klerikalcev proti občinskim volitvam ljubljanskim. Klerikaleci se nameravajo — ne iz stvarnih nagibov, ampak v slepi zlobi — pritožiti na upravno sodišče. Pa pride Schwarz, pa pravi, da bo klerikalni pritožbi priznal odločilno moč. Z drugimi besedami: dokler ne reši upravno sodišče klerikalnega rekurza, se občinski odbor ne sme konstituirati, toliko časa ostane na magistratu Laschanova komanda.

Zaplenjeno.

— **Klerikalna rakova pot.** Statistika zadnjih volitev nam kaže, da je klerikalna stranka na Kranjskem že na poti z vrha v dolino in da je ljudstvo že začelo izpregledovati izdajalsko protiljudsko politiko te stranke. Obratila je še vse mandate, ki jih je imela, ampak dočim je pri državnozbornih volitvah l. 1907 bilo od vsakih 100 volilcev še dobrih 73 klerikalcev, jih je bilo letos le še 68. V vsaki stotinki volilcev jih je pet pokazalo stranki militarizma, stranki oderuštva, stranki davčne butare svoj hrbet. Kamen, ki se sproži vrh gore, se toči s čez dalje večjo naglico v dolino! In sprožil se je že ...

— **Čedno priznanje** je ušlo nehote „Slov. Narodu“, ki se v prav čudno luč postavlja. S kakšnimi nemoralnimi in brutalnimi sredstvi se je izdrževala propadla liberalna stranka na površju, dokler je ukazovala na magistratu. Med vrstami priznava liberalno glasilo, da so policijski čuvaji in mestni uslužbenci bili zvest kontingent za liberalne kandidate, dokler je njihova stranka neomejeno vladala na magistratu, t. j. dokler je tem uslužbencem rezala kruh po svoji volji in po svojem preudarku. S tem pa že dokumentira živo potrebo, da se magistratni prostori temeljito prezačijo. To delo pa more izvršiti le socialna demokracija, zakaj klerikalna delegacija v mestnem zastopu utegne s svojim klerikalnim terorizmom le še povečati sedanje neznozne razmere na magistratu.

— **Idrija.** Članom društva „Splošne mladinske zveze“ se tem potom naznanja, da priredi društvo v nedeljo, dne 18. t. m. skupni odhod na veselico v Sp. Idrijo. Zbirališče od 2. do 3. popoldne v prostorih rud. društva v Idriji. Mladenci in dekleta, pridite vsi!

— **Na naš list „Zarja“** nekateri gostilničarji in brivci v Idriji še sedaj niso naročeni. Delavci, zahtevajte povsod, kamor zahajate, naš list!

— **Idrija.** Pri nas je bilo dne 13. junija oddanih od 1286 državnozbornih volilcev 1223 glasov. Od teh so dobili: Soc. dem. kandidat sođr. Anton Kristan 663, klerikalec Gostinčar 334 in liberalalec Sicherl 201 glas. Praznih je bilo oddanih 20, neveljavnih pa 5 glasovnic. Dobil je torej sođr. Ant. Kristan 103 glasove več kot oba nasprotna kandidata. Od zadnjih volitev l. 1907. je napredovala soc. demokratska stranka za 139 glasov. Dasi ni pri teh volitvah vodila za mesto samo nobene posebne agitacije. Klerikaleci so pridobili z volilno obveznostjo, ki so jo bili skovali sebi v korist,

od l. 1907. cele tri glasove, dasi so agitirali od hiše do hiše s pastirskim listom in z letaki, na katerih je bilo debelo tiskano, da je Kristan odpadnik od sveta vere, ki mora biti vsakemu kristjanu svetejša od njegovega doma. Liberalci so se intenzivno trudili z agitacijo, letaki in velikimi plakati za g. Sicherla, vendar so šli od zadnjih volitev za 133 glasov navzdol. Prazne glasovnice je oddalo naše uradništvo. Znamenje, koliko je vredna volilna obveznost. Volitve so se mirno vršile, le klerikaleci so raznašali o agitaciji nekaterih naših sođrugov neslane laži, da so se posluževali nedopustnih agitacijskih sredstev. Bilo pa je ravno nasprotno res; imamo volilca, ki je vsak čas pripravljen pričevati, da ga je neki klerikalec v cviljasti obleki hotel prisiliti, naj mu glasovnico pokaže. Če mu je drago, ga lahko tudi z imenom povemo.

— **Idrijska okolica** je od l. 1907 lepo napredovala, zlasti Čekovnik od 2 na 28 glasov, Vojsko od 6 na 15, Črnivrh od 0 na 14, Dole od 2 na 18, Žiri od 87 na 128, le Sp. Idrija samo za 5 glasov. Svoje zaupnike je imela naša stranka razven Čekovnika povsod. V Godoviču, kjer je bil zadnjič 1 glas, jih je bilo sedaj 6. V Črnemvrhu je volil neki klerikalec z dvema glasovnicama. Poklicani orožnik ga je vzel na protokol. Mož se bo vdrugič gotovo premislil, ko spozna, da je boljši en glas manj kot poskusiti strogost volilnega zakona.

— **Trnovo pri Ilirski Bistrici.** Kako so v našem okraju izšle volitve, je znano. A čeravno je zdaj končano, bodo vendar marsikoga zanimalo še nekatere posameznosti iz volilnega boja. Tako n. pr. so klerikaleci imeli tukaj volilen shod, kamor so dekan in trije kaplani prignali nekaj svojih ovac. Svojo olikanost je na shodu kazal Žitnik. Ta inteligent je najprej vse nasprotniške kandidate imenoval cigane in s to katoliško sirovostjo je tako dolgo cigani, da je že njegovim kmetom postalo preneumno. Ko se je čutil dovolj varnega, je povedal, da je bil on tisti junak, ki je v parlamentu predlagal, da naj se napravijo na vseh svinjakihi vrata na vzhodno stran in za vsakega prešiča posebej okna. (Zakaj ne še kopalnico, pa brivnico?) Potem se je bahal, da je tudi on glasoval za to, da se zapre meja. Pa je hotel biti humorističen in je mislil, da je napravil kdove kako duhovit dovtip rekoč: No, zdaj pa imate kugo na gobeh in parkljih. Nas socialnih demokratov je bilo nekoliko navzočih, ali zdelo se nam je vendar škoda polemizirati s takimi neumnostmi. Pri volitvah je bilo vse na nogah. Kaplan in dekan so letali kakor blazni po vseh vaseh in popisovali glasovnice, kjer so bile samo žene doma. Resni možje pa so se jim smejali.

— **Kdor pozna Kolinsko kavno primes,** se nič ne čudi, da se je ta kavna primes zelo priljubila slovenskim gospodinjam. Kajti Kolinska kavna primes je med vsemi izdatki te vrste najboljša. Kavi daje izbornen okus, lepo barvo in prijeten vonj. V tem oziru je nobena druga cikorija ne doseže. Poleg tega je Kolinska kavna primes tudi med vsemi najizdatnejša in se je zato porabi mnogo manj, nego katerekoli druge. Oavno zaradi tega je pa tudi med vsemi najcenejša. To so torej glavni vzroki, da se je Kolinska kavna primes tako zelo slovenskim gospodinjam priljubila, da ne marajo kupovati nobene druge.

— **Ubegli prisiljenec.** V torek je delal prisiljenec Ivan Zaufe pri stavbi nemškega gledališča. Ker se je vreme ravno nokaj zjasnilo, se mu je zahotelo po zlati svobodi, vrget je lopato proč in pobegnil. Doslej se mu je posrečilo uiti paznim očem zasledovalcev.

— **Zgodaj so začeli.** Trije dečki so v neki kramariji na Mestnem trgu pokradli polagoma za 15 kron glavnikov. Posrečilo se jim je priti na sled. Ker so bili še vsi mladoletni, so bili samo posvarjeni. Pač pa je policija ovadila sodišču neko žensko, ki je dečkom pri tatvini dajala potuho. Vzrok je tudi tukaj socialna beda, ker morata oče in mati hoditi na delo v tovarno, da moreta preživljati rodbino. Deca pa ostane sama sebi prepuščena.

— **Iz pozabljenosti** je neki čevljarški pomočnik pobal svojemu mojstru za 6 kron orodja in drugih stvari ter jih v svojem kovčku hotel odnesti. Ker pa ta izgovor ni obveljal, se bo moral zagovarjati pri sodišču.

— **Ljubezniva sinova** sta dva brata na Illovi, ki sta se te dni doma prav v bratovski ljubezni pretepala in breala po notah. Ko ju je oče svaril in skušal razstati, sta ga začela z združenimi močmi pehati, mu strgala srajco, ga ranila na obrazu ter mu omajala 4 vove.

— **Voz brez voznika** sta pripeljala včeraj dva konja k staremu vojaškemu skladišču. Ker pa konjem doslej magistrat še ne izdaja voznih listov, jih je dal stražnik spraviti v bližnji hlev.

— **Klub ljubljanskih diletantov** vpri-zori danes zvečer v areni Narodnega doma ob 8. uri dramsko študijo Jelovškove „Pijanec“. Tudi kupleti in ples so na sporedu.

Trst.

— **Vsi strankini pristaši** so povabljeni na strankino zborovanje, ki bo 17. t. m. ob 8. zvečer v „Delavskem domu“. Nihče naj ne manjka.

Goriško.

— **Razrušenja po streli.** Iz Kanala: Strela je udarila v petek 9. t. m. v žico telegrafa na postaji v Kanalu, jo pretrgala ter preskočila na žico telefona, ki vodi k zvončnim bijalom na progi in v bločni hišico na postaji. Razbila je na drobne kosce telefon in aparat za dajanje signalov kakor tudi poleg stoječo hišico. Razen tega je poškodovala tudi severni in južni bločni aparat ter pretrgala dovodne žice na večjih mestih. Ogibni čuvaj Peter Cerovac, ki se je nahajal v istem času v službi v bločni hišici, je sicer ostal pri življenju, ali oglušel je na eno uho popolnoma. Upanje je pa, da se mu sluh povrne.

— **Poneverjenja pri goriški mestni upravi.** Pri mestnem magistratu v Gorici so odkrili poneverjenja. Baj gre za zneske, ki so jih vplačale stranke za porabo vode. Poroča se tudi, da je eden izmed uradnikov že odpuščen zaradi teh odkritij.

Volilni izid v Istri.

1. **volilni okraj** (Koper): Rasmann (soc. dem.) — 2308, dr. Bennatti (ital. lib.) — 8948, Spadaro (ital. kler.) — 2947, Mandić (hrv. nar.) — 1549. Potrebna je ožja volitev med Bennattijem in Spadarom.

2. **volilni okraj** (Poreč): Lirussi (soc. dem.) — 210, Candussi-Giardo (ital. lib.) — 7113, dr. Laginja (hrv. nar.) — 3981. Izvoljen je Candussi-Giardo.

3. **volilni okraj** (Pulj): Lirussi (soc. dem.) — 1982, dr. Rizzi (ital. lib.) — 3576, dr. Laginja (hrv. nar.) — 3245, dr. Spadoni (ital. rad.) — 38. Potrebna je ožja volitev med dr. Rizzijem in dr. Laginjo.

4. **volilni okraj** (Podgrad): Izvoljen je Mandić (hrv. nar.) s 3490 od 3519 oddanih glasov.

5. **volilni okraj** (Buzeh): Borano (soc. dem.) — 225, dr. Laginja (hrv. nar.) 7714. Izvoljen je dr. Laginja.

6. **volilni okraj** (Volosko): Spiničič (hrv. nar.) — 5732, dr. Constantini (ital. nar.) — 793. Izvoljen je Spiničič.

Volitev v Gorici.

Volilo se je na treh voliščih.

Rezultat I. sekcije (deželna dvorana): Vpisanih volilcev 1683, volilo jih je 1198. Veljavni glasovnice 1185, neveljavni 13, prazne 4. Gosetti — 78, dr. Franko — 279, Ussai — 657, Benko — 96, Ulm — 38, Kropsch — 30.

Rezultat II. sekcije (trgovsko-obrtna-zbornica): Vpisanih volilcev 1552, volilo jih je 1099; veljavne glasovnice 1091, neveljavne 2, praznih 6, razpršene 3. Gosetti — 73, dr. Franko — 391, Ussai — 452, Benko — 71, Ulm — 41, Kropsch — 60.

Rezultat III. sekcije (mestna dvorana): Vpisanih volilcev 2062, volilo jih je 1513. Veljavne glasovnice 1489, neveljavnih 14, praznih 10, razpršene 3. Gosetti — 93, dr. Franko — 496, Ussai — 683, Benko — 116, Ulm — 41, Kropsch — 60.

Dobili so torej glasov skupno: Gosetti — 244, dr. Franko — 1166, Ussai — 1792, Benko — 288, Ulm — 120, Kropsch — 150, neveljavnih in razpršen h — 39.

Volilcev skupno 3755.

Absolutna večina znaša 1883.

Potrebna je torej ožja volitev med slovenskim narodnjakom dr. Frankotom in laškim liberalcem Ussajem.

Volitve v Istri.

V Pulju je bil izid volitev na posameznih voliščih sledeči:

1. sekcija: Lirussi (soc. dem.) 411, Laginja (hrv. nar.) 277, Rizzi (ital. nac.) 411, Spadoni (krš. soc.) 12.

2. sekcija: Lirussi 338, Laginja 241, Rizzi 319, Spadoni 8.

3. sekcija: Lirussi 346, Laginja 344, Rizzi 306, Spadoni 1.

4. sekcija: Lirussi 286, Laginja 236, Rizzi 347, Spadoni 6.

5. sekcija: Lirussi 284, Laginja 157, Bizzi 252, Spadoni 5.

6. sekcija: Lirussi 218, Laginja 196, Rizzi 192.

Veli Vrh: Lirussi 9, Laginja 275, Rizzi 45.

Sišan: Lirussi 24, Laginja 645, Rizzi 176.

Pomer: Lirussi 7, Laginja 262, Rizzi 75.

Fazana: Lirussi 10, Laginja 7, Rizzi 156.

Galežar: Lirussi 26, Laginja 2, Rizzi 340.

Mali Luginj: Lirussi 23, Laginja 270, Rizzi 477, Spadoni 1.

Nerezire: Laginja 60, Rizzi 245.

Čunski: Laginja 35, Rizzi 61.

Unije: Laginja 45, Rizzi 70.

Sušak: Laginja 83, Rizzi 103.

H. Suttner, Ljubljana

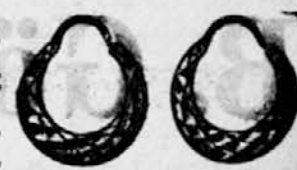
Mestni trg (nasproti rotovžu) in Sv. Petra c. 8.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

==== Pripravna birmanska darila. ====

Lastna tovarna ur v Švici. Tovarn. znamka IKO.

==== Ceniki zastonj in poštne prosto. ====

Izid volitev na Krasu.

O b č i n e	Leta 1911.				Leta 1907.			
	Kopač	Dr. Gregorin	Dr. Stepančič	Raztreseni glasovi	Kermolj	Štrekelj	Dr. Gregorin	Dr. Lahmar
Ajdovščina	4	138	44	—	—	113	—	38
Avber	5	45	12	—	—	117	—	7
Berje	27	6	30	—	2	32	7	52
Brčevica	77	12	29	—	—	98	—	58
Črniče	3	97	194	—	—	128	—	226
Dol-Otlca	—	18	106	—	—	13	—	169
Dutovlje	8	77	30	—	—	73	58	46
Gabrije	—	54	28	—	—	84	—	48
Gabrovnica	3	8	38	—	—	38	—	63
Gojače	1	65	39	—	—	46	—	46
Gorjansko	54	20	41	—	11	119	—	28
Kamnje	1	5	90	—	—	15	—	100
Kobjeglava	—	21	47	—	—	56	—	53
Komen	59	108	160	—	—	246	—	130
Kopriva	23	20	28	—	—	38	7	41
Sv. Križ	18	134	75	—	—	173	2	262
Lokavec	1	72	89	—	—	117	—	81
Lokev	13	128	2	—	—	—	212	11
Mavhinje	72	76	5	—	—	168	—	5
Nabrežina	306	55	37	—	208	17	87	8
Naklo	42	279	98	—	13	239	51	87
Pliskovica	9	27	98	—	—	17	16	127
Povir	37	54	69	—	23	—	150	40
Repen	33	78	24	—	—	111	5	67
Ribenburg	3	262	203	4	—	221	—	298
Rodik	1	60	23	—	—	6	70	23
Selo	28	—	31	—	—	44	—	32
Sežana	34	206	10	—	37	12	180	79
Skopo	30	34	7	—	—	96	5	7
Skrilje	11	27	76	—	—	38	—	115
Slivno	57	4	1	—	—	70	—	2
Sempolaj	82	9	1	—	—	98	—	3
Škrlbina	42	8	50	—	—	70	—	61
Smarje	8	96	72	—	—	149	—	101
Štanjel	3	43	60	—	—	93	—	110
Štjak	3	47	109	1	—	74	2	93
Storje	6	133	5	—	—	63	84	2
Temnica	65	13	140	3	8	127	8	129
Tomaj	23	67	70	—	—	—	62	117
Velikidol	5	8	70	—	—	5	—	85
Vojštica	6	5	74	—	—	48	—	50
Vrtovin	—	44	60	—	—	58	—	83
Zgonik	78	95	47	—	53	129	53	31
Velike Zabljice	4	48	28	—	—	—	—	—

Skupaj: Kopač 1284, dr. Gregorin 2806, dr. Stepančič 2540. Ožja volitev med dr. Gregorinom in dr. Stepančičem.

Izid volitev v goriški okolici.

O b č i n e	Leta 1911.				Leta 1907.			
	Dr. Tuma	Kocjančič	Fon	Raztreseni glasovi	Milost	Štrekelj	Gabrijelčič	Fon
Št. Andrež	93	40	116	—	105	6	28	163
Bilje	27	60	126	7	35	35	29	151
Čepovan	—	39	85	—	—	—	99	102
Dornberg	2	132	246	1	—	8	23	360
Št. Ferjan	3	67	259	3	—	161	45	167
Grgar	4	17	85	3	—	104	2	98
Kojško	7	179	373	—	—	47	402	358
Miren	58	102	133	—	59	3	106	219
Opatjeselo	3	56	141	—	16	89	35	177
Osek	—	46	115	—	—	44	1	133
Ozeljan	—	116	39	—	—	61	88	40
Št. Peter	3	89	147	—	9	36	118	134
Podgora	189	150	190	3	215	44	133	263
Prvačina	—	63	90	—	—	74	112	52
Renče	1	53	68	—	—	13	155	164
Solkan	146	120	230	—	56	49	118	291
Sovodnje	40	20	150	—	23	20	50	172
Sempas	—	62	60	—	—	50	54	110
Gor. Tribuša	—	14	63	2	—	103	1	9
Trnovo	9	32	96	—	1	67	10	130
Vogrsko	—	51	116	2	—	—	33	152
Vrtojba	155	17	141	—	99	175	62	143

Skupaj: dr. Tuma 740, Kocjančič 1625, Fon 3089, razkropljenih 21. Izvoljen Fon z nadpolovično večino 341.

Izvoljeni socialisti.

Pri dosedanjih volitvah je bilo izvoljenih 44 socialistnih demokratov in sicer 27 nemških, 14 čeških in 3 poljski.

Nemški izvoljeni socialistni demokratje so sledeči:

Reumann (Favoriten I.), Adler (Favoriten II.), Skaret (Rudolfsheim), Schuhmeier (Ottakring I.), David (Ottakring II.), Ellenbogen (Brigittenau),

Seitz (Floridsdorf), Smitka (Ebreichsdorf), Tomeschik (Liesing), Pernersdorfer (Dunajsko Novo mesto), Renner (Neukirchen), Weiguny (Linec III.), Pongratz (Grac III.), Schacherl (Marjano Celje), Muchisch (Eisenerz), Abram (Inmost II.), Glöckel (Jahimov), Hanusch (Kracov), Schäfer (Liberec okolica), Rieger (Dječini okolica), Seliger (Toplice okolica), Löw (Karlovi vari), Palme (Jahimov okolica), Dötsch (Heb),

Jokl (Warbental), Grigorovici (Cernovice).

Češki socialistni demokratje: Némec (Praga VII.), Winter (Smihov II.), Šmeral (Žižkov II.), Aust (Hladno), Černý (Slany), Jaroš (Češki Brod), Světný (Smihov okolica), Pík (Rokicany okolica), Modráček (Beroun okolica), Haberman (Plzen okolica), Soukup (Plzen mesto), Klička (Příbram okolica), Tomášek (Moravska Ostrava, okolica), Cingr (Radvanice).

Poljski socialistni demokratje: Regier (Tješin okolica), Daszynski (Krakov V.), Daszynski (Krakov okolica). (V krakovski okolici je tudi sodrug Klemensiewicz izvoljen za namestnika.)

V ožje volitve prihaja: 62 nemških socialistov, 28 čeških socialistov, 1 poljski socialist, 4 italijanski socialisti.

Delavsko gibanje.

Moč in delovanje strokovnih organizacij v Avstriji l. 1910.

Strokovna komisija na Dunaju je izdala poročilo o strokovnem gibanju v minulemu letu. Z napeto pozornostjo je strokovno organizirano delavstvo pričakovalo poročilo, ker iz njega je razvidno: koliko je separatizem, ali če hočeta, avtonomizem češke soc. dem. stranke škodoval mednarodnim strokovnim organizacijam v Avstriji.

Posledica boja med češkimi avtonomisti in centralnimi zvezami, ki je v preteklem letu dosegel svoj višek je ta, da je 29.211 članov prestopilo iz centralnih v češke avtonomne organizacije; ker pa so centralne zveze med indiferentnimi delavci poiskale 14.520 novih članov se je numerična moč centralnih organizacij v minulemu letu zmanjšala dejansko le za 14.691; število vseh strokovno organiziranih delavcev pa je v tem času naraslo za okroglo 18.000.

Prav neugodno je bilo minulo leto za krščanske, narodnjaške in sploh žolte bratce, ki poskušajo s „strokovnimi“ organizacijami. Odbiti so bili v minulemu letu vsi atentati podjetniških organizacij, ki nimajo — opre na krščanske in narodnjaške organizacije — nobene bolj goreče želje, kot da decimirajo centralne organizacije razredno zavednega proletarijata. Ampak temeljito se motijo podjetniki in njih pomagači, delavski odpadniki, če mislijo, da smejo brez kazni izpodkopavati trdnjavo, ki si jo je zgradilo avstrijsko delavstvo z velikim naporom in s težkimi žrtvami. Delavstvo ima puško zmerom nabasano, preskrbljeno je s smodnikom; bojne blagajne so napolnjene, tako da zre brez strahu na bodoče boje.

Finančno poročilo je zelo razveseljivo: denarni promet v minulemu letu je znašal nad 20 milijonov kron. Za potno, brezposelno in izredno podporo so izdale centralne zveze okroglo dva milijona kron, za bolniško, invalidno, vdovsko in sirotinsko podporo okroglo 1 milijon in 373 tisoč kron, za stankujoče in masreglovanje 902 tisoč kron. Potne, brezposelne in izredne podpore so se v preteklem letu zmanjšale za 257.000 kron, bolniške, invalidne, vdovske in sirotinske podpore za 48.000 kron in podpore stankujočim in masreglovanjem za 1 milijon 346.000 kron.

Iz teh števil jasno izhaja, da je gospodarska kriza odnehala in da ne obtežuje več v tej meri strokovnih organizacij kot prejšnji dve leti in da mezni boji niso bili tako obsejni in dolgotrajni kot poprej.

Vsled tega so se strokovne organizacije v lanskem letu mogočno okrepile v finančnem pogledu. Za več kot 1 milijon in 603 tisoč kron je naraslo imetje centralnih zvez od 9 milijonov 773 tisoč na 11 milijonov 377 tisoč kron. Ta prirastek se je povečini dodelil rezistentnemu zakladu, namenjenemu strokovnim bojem; s tem je v bugati meri preskrbljeno za bojno leto 1913., ko potечеjo v Avstriji domačega vse kolektivne pogodbe.

Statistika je znova dokazala, da gospodarske krize mimogrede oslabe strokovno organizacijo, ne morejo pa je omajati. Avstrijske osrednje zveze so vsled svoje medsebojne solidarnosti sijajno prestale gospodarsko krizo. Upati je, da ta solidarnost premaga tudi separatistične težnje češke socialne demokracije — ne siloma, ne od danes do jutri temveč s pametnim in energičnim izvrševanjem strokovnih nalog, ki mora avstrijskemu proletarijatu ustvariti enotno razredno-bojno organizacijo.

V prihodnem članku se ozremo na posamezne organizacije.

ZADNJE VESTI.

Volilni kompromis med nemškimi naprednjaki in klerikalci.

Dunaj, 18. junija. Ker so napredni volilci na Dunaju in tudi v Gradcu odpovedali svojim voditeljem pokorščino in bodo glasovali pri ožjih volitvah proti klerikalcem, so se tudi dunajski klerikalci premislili in odstopili od krave kupčije. Sporočili so nemški narodni zvezi naslednji sklep: V obstoječih razmerah krščansko socialna stranka ne more dati splošne direktive za ožje volitev, odločitev v vseh posameznih slučajih prepušča deželnim strankarskim zastopstvom. — Nemška narodna zveza je sprejela klerikalno izjavo v vednost in prepušča tudi s svoje strani deželnim zastopom in okrajnim volilnim odborom odločitev. — Z ozirom na ta sklep je opravljeno upati, da bo klerikalizem 20. junija na Dunaju popolnoma raziran.

Vzajemna volilna pomoč socialistnih demokratov in Schönerjancev.

Prag, 16. junija. Socialistni demokratje bodo proti Bachmannu, Dammu, Zulegerju in plemenitemu Strauskemu, ki so znani iz zadnjega državnega zbora po podlih protidelavskih zahrbtostih, podpirali Schönerjance. Schönerjanci so sklenili podpirati sodruga Pohla proti Simonu Stareku in sodr. Hillebrandu v Hebu.

Daszynski je odložil okoliški mandat.

Krakov, 16. junija. Daszynski, ki je bil izvoljen v dveh okrajih: v Krakovu in krakovski okolici, ohrani mestni mandat. V okolici stopi na njegovo mesto sodr. Klemensiewicz.

Poslanec Staruch nevarno ranjen.

Lvov, 16. junija. Bivšega posl. Timoteja Starucha so pristasi njegovega protikandidata napadli in s palicami tako obdelovali, da je nevarno ranjen.

Katastrofa v Trstu.

Trst, 16. junija. Kolikor se je doslej dogajalo, je četrtkovna katastrofa pobrala 19 človeških žrtv.

Boj za dedščino.

Bruselj, 16. junija. Zapuščinska razprava po umrlem kralju je končana; sodba se razglasi šele oktobra meseca.

Rop o belem dnevu.

Novi York, 16. junija. Včeraj je vdrl osem s samokresi oboroženih mož v hotel „Royal“, ustrašovali so uslužbence, oropali blagajne in s plenom zbežali. Ko je policija zasledovala roparje, so začeli le-ti streljati; šest jih je ušlo, dva sta pa vjeta. Mnogo policajev in pasantov je ranjenih.

Amnestija Albancev.

Carigrad, 16. junija. Sultan je pomilostil vse albanske vstase, ki se udado in odlože orožje.

Odgovorni urednik Fran Bartl.

Izdaja in zalaga založba Zarja.

Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Malo reklame

Veliko izbire

A. & E. Skaberne
Ljubljana, Mestni trg 10

Nizke cene

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. - Stari trg št. 8.

skladišče oblek domačega izdelka za
gospode in dečke. — Velika izbira tu- in ino-
zemskega blaga za obleke po meri. —
Solidna postrežba. - Vedno nizke cene.

Vsem našim sodrugom in prijateljem toplo pri-
poročamo

gostilno Pavla Sanzin

v Šklednju šte. 294.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir.

Kg. silvega dobrega, pu-
ljenega 2 K; boljsega
2-40 K; prima polbelega
2-80 K; belega 4 K; be-
lega puhastega 5 10 K;
velefinaga snežnobelega,
puljenega 6 40 K, 8 K;
puha silvega 6-7 K, be-
lega, finega 10 K; naj-
finejši prsi puh 12 K.
Naročila od 5 kg na-
prej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rde-
čega, modrega, be-
lega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga,
120 cm široka, z dvema glavicama, 80 cm dolgi,
60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovit-
nim puhastim perjem 16 K; napol puh 30 K; puh
24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zgla-
vnice 3, 3 50 in 4 K. Pernica 200 cm dolga, 140 cm
šir. 13, 14 70, 17 80, 21 K, zglaavnica, 90 cm dolga,
70 cm šir. 4-50, 5-20 in 5-70 K, spodnja pernica iz
močnega, črtastega, gradla, 180 cm dolga, 116 cm
široka 12 80 in 14-80 K. Razpošilja se po povzetju,
od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za
neugajajoče se vrne denar. Natan. cen. gratis in fr.

S. Benisch, Dešenice 758, Češko.

Nakupujoč oblačilno modno blago
za dame in gospode blagovolite
se ozirati na priporočljivo

— manufakturno trgovino —

Janko Češnik

— v Ljubljani —

Stritarjeva ul. — Lingarjeva ul.

- Popolna oprema za neveste. -

Velika zaloga vsakovrstnega be-
lega perilnega blaga v bombažu
in platno v poljubni širokosti.
Različne preproge, linoleji, za-
stori i. t. d.

Cene nizke. Strogo solidna postrežba.

Paul Vrtačnik

krojaški mojster

— Ljubljana —

Kolodvorska ulica 26
in Dunajska cesta 47.

Priporoča se sl. občinstvu za
vsa v njegovo stroko spada-
joča dela posebno gospodom
železničarjem v napravo uni-
form po nizkih cenah.

Izgotavlja obleke v 12. urah.

Velecenjenim prijateljem in slavnemu ob-
činstvu sploh vljudno naznanjam, da sem
izstopil kot večletni poslovodja vinotoča
trvdke Br. Novakovič v Sodni ulici in
se popolnoma preselil v

**v svojo hišo na Tabor 4
(na Škofovem)**

kjer z največjo pozornostjo, dobro pijačo,
kuhinja in

— **prenočiščem** —

postrezam cenjene goste. Za gg. „Čvič-
karje“ imam starega pristnega dolenjca.
Čez ulico znižane cene.

Z odličnim spoštovanjem se priporočam

J. Bole, gostilničar in posestnik.

„Zarja“ se prodaja v Ljubljani po 6 vin.

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Pirnat, Kolodvorska cesta.
Zupančič, Kolodvorska cesta.
Blaž, Dunajska cesta.
Sterkovič, Dunajska cesta.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Tivoli, na žel. prel. pri Nar. domu.
Šubič, Miklošičeva cesta.
Šenk, Resljeva cesta.
Kanc, Sv. Petra cesta.
Treo, „
Kušar, „
Podboj, „
Štravs, Škofja ulica.
Bizjak, Batoričeva ulica.
Remžgar, Zelena jama.
Svetek, Zaloška cesta.
Češark, Šelenburgova ulica.
Dolenec, Prešernova ulica.

Pichler, Kongresni trg.
Ušeničnik, Židovska ulica.
Kleinstejn, Jurčičev trg.
Wisiak, Gospodska ulica.
Stiene, Valvazorjev trg.
Košir, Hilšerjeva ulica.
Sušnik, Rimska cesta.
Klanšek, Tržaška cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Blaznik, Stari trg.
Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
Sitar, Florijanska ulica.
Zadel, Karlovska cesta.
Kustrin, Breg.
Sever, Krakovski nasip.
Tenente, Gradaška ulica.
Državni kolodvor,
Križaj in Kotnik, Šiška.
Likar, Glince.

Milko Krapeš, urar in trgovec, zaprisežen

cenilec v Ljubljani, Jurči-
čev trg št. 3. - - - - -

Priznано pristne oljate in suhe

∴ cene nizke ∴ **barve** točna postrežba

PREMERL in JANČAR

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 20 nasproti Figovca
na debelo in na drobno. — Izborne emailne glazure, LAKI

FIRNEŽ in ČOPIČI.

Vse v to stroko spadajoči predmeti.

Delniška družba pivovarna „Union“

— v Spodnji Šiški pri Ljubljani —

priporoča svoje izborno

- **marčno, dvojno marčno in izvozno pivo** -

Telefon št. 53.

v sodčkih in steklenicah.

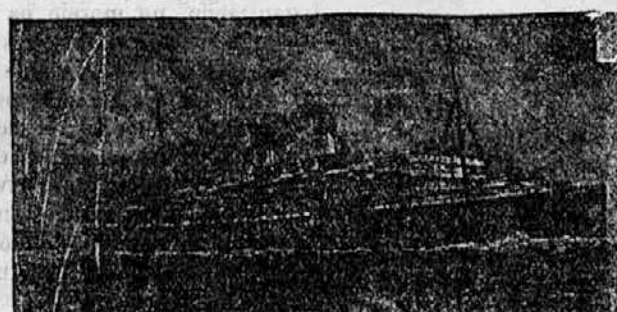
Telefon št. 35.

Potniki v severno in južno Ameriko

voziyo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst-Newyork, Buenos Aires-Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtinica, električna raz-
svetljavo, brezžičnim brzovom, na katerih je za vsakega pot-
nika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom,
sveži kruh, posteljo, kopej itd.

— Odhod parnikov: —

V sev. Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vsakavrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni
agenturi za Kranjsko, Stajersko in Koroško:

Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodv. ul. 26.